

"מחלוקת, לשם שינוי" דגשים למנחה לדף הלימוד

הוספה על השאלות בדף הלימוד - "עמוד עשן לבן" כדבר"כ מסמל שלום, סיוס של סכסוך ("עד שייצא עשן לבן"). לפי נעמי שטרך נראה שזה יכול לקרות רק אחרי שמפסיקים להתקצר כל אחד בשלו.

עם זאת, כדאי להדגיש את הקשר שבין החזקת זהות ועמדות מקוררות לבין היכולת להשכין שלום, ולהבהיר שבהשכנת שלום אין הכוונה לכך שמראש עדיף שכולם יחזיקו בדעות מעורפלות שמאפשרות להגיע מהר לפשרה.

חשוב להדגיש שיש ערך בכל דעה, ועדיין יש אחריות משותפת למצוא את השלום. האתגר המורכב המונח לפתוחו כיחידים וקהילה הוא איך ניתן להמשיך להחזיק עמוד שדרה אידיאולוגי ולצד זאת להיות עמוד עשן לבן, שמסוגל להעביר שמועה טובה ולהביא לרגבים את הבשורה הירוקה טובה ולהשכין שלום?

כמו חצב להתבצר במעבה האדמה ולחכות לסיומה של העונה הכי חמה ואחר כך להתמר וכעמוד עשן לבן שמועה טובה להעביר שהחגים כבר באוויר

וכמו ענן להתגשם מעל חלקת שדה ריקה ולהביא לרגבים את הבשורה הירוקה

נעמי שמר

...אף על פי שנחלקו בית שמאי ובית הלל... לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל, ולא בית הלל מבית שמאי, ללמדך, שחיבה וריעות נוהגים זה בזה, לקיים מה שנאמר: "האמת והשלום אהבו" (זכריה ח');

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף יד עמוד ב

על אף שמדובר במקור יחסית מוכר, בדבר"כ לא מנעכבים על ההיבט המעשי של קשרי החינוך - להקים בית קהילה/מדינה יחד מתוך מחלוקת זאת הכרעה ערכית להחזיק את המורכבות של חילוקי הדעות יום יום בתוך הבית, בתוך החיים. אפשר לשאול - מה מחזק את יחסי החיבה והרעות בין צדדים למחלוקת? (מטרת משותפת, עשייה משותפת, חוויות משותפות בנות וכו').

להרחבה - השימוש במילה 'מקום' גם בהקשר לכינוי של אלוהים כ'מקומו של עולם', והקשר לביטוי "את מקום". בנוסף, יש בשיר הדגמה לאיך פרספקטיבה שונה משנה גם את המשמעות של הדברים - חפרפרת וחריש הן בדבר"כ מילים בעלות משמעות שלילית, ובשיר הן מקבלות משמעות חיובית ומצמיחה. כך גם הקשבה מאפשרת חשיפה לפרספקטיבות שונות שיכולות להעניק משמעות נוספת ומחדשת לדברים ודעות. השיר מאפשר גם דיבור ישיר על הפחד מ'חורבן הבית', שנמצא ברקע של היכולת הנוכחיים ובקבוצות מסוימות נכון יהיה להנכיח אותו עבור הקבוצה.

מן המקום שבו אנו צודקים לא יצמחו לעולם פרחים באביב.

המקום שבו אנו צודקים הוא קשה ורמוס כמו חצר.

אבל ספקות ואהבות עושים את העולם לתחוח כמו חפרפרת, כמו חריש.

ולחישת השמע במקום שבו היה הבית אשר נחרב.

יהודה עמיחי

הנה ימים באים ואנשים לא ימדדו מי יותר ומי פחות אלא מי נכון למה, ותחת אשר ידחו רעיון נבון רק משום שבא מזולתם - ירוצו אנשים איש אל רעהו לשמוע דעה, בבחינת "אני צריך לו כפרח לפרפר בשביל לעשות פרי"... הנה ימים באים ואנשים יניחו לזולתם לגמור משפט עד סופו, וישקלו וישיבו בנחת (חזון טיוטה א').

הנה ימים באים ותרבה תחושת ההדדיות בין אנשים שתעלה מעומק ההגדרות העצמיות של היחידים מתוך היחודיות של האחד וההזדהות עם היחודיות של הזולת. תהיה הכרה והסכמה כללית שכל בני האדם עלי אדמות שווים ושונים. כל אחד וטביעת האצבע שלו. ויהיה לזה כבוד חדש. אנשים יודו איש לאחיו על היותם הם. זאת תהיה אחוה חדשה שתוליד שמחה גדולה - הנה ימים באים (חזון טיוטה ב').

מאיר אריאל

מאיר אריאל מבטא נקודה שבאה לידי ביטוי גם בקטעים הקודמים והיא לא להסתפק רק בלהצליח לחיות בשלום עם דעות שונות ממני אלא לשמח באחרות. לצמח מהשונות "זאת תהיה אחוה חדשה שתוליד שמחה גדולה" - זה האתגר הגדול יותר, לא רק לשאת את הזולת עם דעותיו השונות אלא להתברך ממנו בתחושת הדדיות עמוקה ומשמעותית. כדאי לסיים את הלימוד המשותף בתרגיל המופיע בדף הלימוד - להודות אחד לשני על דבר אחד שיש בו, דבר שמוזכר אצלי שמחה גדולה.